

Koppji tal-istess sess, Moviment liberu taċ-ċittadini tal-UE, Migrazzjoni u Ażil

Kwalunkwe diskriminazzjoni fuq kwalunkwe bażi bħal... orjentazzjoni sesswali għandha tkun ipprojbata. Kull ċittadin tal-Unjoni Ewropea għandu d-dritt li jiċċaqtaq u jirrisjedi b'mod liberu fi ħdan it-territorju tal-Istati Membri.

Id-dritt tal-ażil għandu jkun iggarantit...

Kulhadd għandu d-dritt għar-rispett għall-...ħajja tal-familja tiegħu.

Karta tal-UE għad-Drittijiet Fundamentali (Artikoli 21, 45, 18, 7)

Jista' xi ħadd f'koppji tal-istess sess jingħaqad mas-sieheb tiegħu fi Stat Membru ieħor?

Individwu li jixtieq jiċċaqtaq għal Stat Membru tal-UE, jew minn Stat Membru ieħor, jew minn barra l-UE, ħafna drabi jkollu d-dritt li jgħib miegħu l-konjuġi tiegħu. Madankollu, koppji tal-istess sess mhux dejjem igawdu minn dan id-dritt, anke meta jkunu daħlu fi sħubiji reġistrati jew fi żwieġ. Huwa f'idejn kull Stat Membru (u mhux l-UE) li jiddeciedi jekk jippermettix jew jirrikonossix żwiġijiet jew sħubiji bejn persuni tal-istess sess.

Artikolu 6(2) tat-Trattat tal-UE jitlob lill-Istat Membri biex ikunu konformi mad-drittijiet fundamentali nkluz il-projbizzjoni għal raġunijiet ta' diskriminazzjoni fuq orjentazzjoni sesswali, meta jkunu qed japplikaw il-liġi tal-UE. Għalhekk għalkemm il-liġi tal-UE ma tobbligax lill-Istati Membri biex jippermettu sħubiji jew żwiġijiet bejn persuni tal-istess sess, hija tobbliga lill-Istati Membri biex jitrattaw lill-koppji tal-istess sess bl-istess mod bħal koppji tas-sess oppost meta qed japplikaw il-liġi tal-UE (inkluż il-liġi dwar il-moviment liberu, migrazzjoni u aзіl).

Id-drittijiet tal-koppji tal-istess sess jiddependu fuq ir-rabta tagħhom mal-Istati Membri. Il-liġi tal-UE taqşam l-individwi fi tliet kategoriji: ċittadini tal-UE li jiċċaqilqu lejn Stat Membru ieħor tal-UE, nazzjonali ta' pajjiż terz, u dawk li qed ifittxu protezzjoni internazzjonali.

A. Ċittadini tal-UE

Id-Direttiva għall-Moviment Liberu 2004/38/KE jippermetti liċ-ċittadin tal-UE, taħt ċerti kundizzjonijiet, li jiċċaqtaq u joqgħod fl-UE mal-konjuġi tiegħu. Jekk l-Istat ospitu jitratta sħubijiet reġistrati bħala ekwivalenti għaż-żwiġijiet, allura l-imsieħba reġistrati jkollhom l-istess drittijiet bħala 'konjuġi' skont id-Direttiva.

Ċittadin għandu dritt li joqgħod fi Stat Membru ieħor għal tliet xhur. Jekk ċittadin jixtieq li jibqa' iktar huwa jrid ikun **ħaddiem, student, jew persuna b'mezzi indipendenti**. Ċittadin jista' jgħib miegħu l-konjuġi tiegħu/tagħha biex joqgħdu flimkien fl-Istat Membru ospitu, anke jekk il-konjuġi nnifsu ma jaqax taħt waħda mill-kategoriji msemmija hawn fuq. Madankollu, jekk l-Istat Membru ospitu ma jirrikonossix żwiġijiet jew sħubiji tal-istess sess, allura din il-persuna għandha d-dritt biss li tingħaqad mas-sieheb tagħha jekk hija stess taqa' taħt waħda minn dawn il-kategoriji.

Ċittadin b'sieħeb tal-istess sess li jixtieq joqgħod fi Stat Membru ieħor tal-UE jista' jsib ruħu f'waħda minn dawn it-tliet sitwazzjonijiet:

- 1. Żwieġ.** Jekk il-koppja hija miżżewġa fl-Istat fejn twieldet u l-Istat ospitu jirrikonoxxi l-validità ta' żwiġijiet tal-istess sess, allura l-individwu jkollu d-dritt ta' konjuġi, taħt id-Direttiva għall-Moviment Liberu, biex jingħaqad mas-sieħeb tiegħu/tagħha. Bħalissa, il-Belġju, l-Olanda, Spanja u l-Iżvezja jippermettu li koppji tal-istess sess jistgħu jjiżżewġu. Madankollu, mill-inqas 11-il Stat Membru (l-Estonja, il-Greċja, l-Irlanda, l-Italja, il-Latvja, il-Litwanja, Malta, il-Polonja, is-Slovakkja, is-Slovenja) ma jidhrux li jirrikonoxxu l-validità ta' żwiġijiet tal-istess sess. F'dawn l-Istati, konjuġi tal-istess sess probabbilment ma jiġux rikonoxxuti bħala 'sħab'.
- 2. Sħubiji registrati.** Jekk il-koppja daħlet fi sħubija registrata fl-Istat fejn twieldu allura individwu jista' jkun kapaċi li jingħaqad mas-sieħeb/sieħba fl-Istat ospitu daqs li kieku kienu konjuġi. Madankollu, dan jiddependi minn kif l-Istat ospitu jitratta s-sħubiji registrati.
  - a. Skont id-Direttiva għall-Moviment Liberu, jekk il-liġi nazzjonali tal-Istat ospitu titratta lis-sħubiji registrati bħala ekwivalenti għal żwieġ, allura individwu għandu d-dritt li jingħaqad mas-sieħeb tiegħu daqs li kieku kienu 'konjuġi'. 6 Stat Membri jippermettu sħubiji registrati li għandhom effetti ekwivalenti għal żwieġ (ir-Repubblika Ċeka, id-Danimarka, il-Finlandja, l-Ungerija, ir-Rumanija, ir-Renju Unit).
  - b. Jekk l-Istat ospitu ma jitrattax is-sħubiji registrati bħala ekwivalenti għal żwieġ, allura l-koppja taqa' taħt ir-regoli dwar sħubiji mhux registrati ('de facto') f'relazzjoni fit-tul'. Il-liġi tal-UE ma tpoġġi l-ebda obbligu fuq l-Istati Membri biex jippermettu jew jirrikonoxxu sħubiji registrati.
- 3. Sħubiji mhux registrati (de facto).** Jekk l-Istat ospitu ma jirrikonoxxix żwiġijiet jew sħubiji tal-istess sess, jew jekk il-koppji sempliċiment ma fformalizzawx ir-relazzjoni tagħhom, allura huma jaqgħu taħt ir-regoli għal sħubiji mhux registrati. Sħab mhux registrati ma jgawdux mill-istess dritt ta' konjuġi biex jingħaqdu mas-sieħeb tagħhom. Minflok, id-Direttiva għall-Moviment Liberu tobbliga lill-Istati Membri biex 'jiffaċilitaw id-dħul u r-residenza' għal sħab mhux registrati li qegħdin f'relazzjoni fit-tul'. Dan japplika ugwalment għall-koppji tal-istess sess u għall-koppji tas-sess oppost. Din ir-regola mhijiex ċara daqs id-dritt konkret li jgawdi minnu 'konjuġi' li jingħaqad mas-sieħeb tiegħu, u koppji bħal dawn għandhom juru prova li r-relazzjoni tagħhom hija 'fit-tul'.

B. Nazzjonali ta' Pajjiżi Terzi

Id-Direttiva għar-Riunifikazzjoni tal-Familja 2003/86/KE tapplika meta żewġ individwi jkunu nazzjonali ta' pajjiż terz (mhux ċittadini ta' Stat Membru tal-UE). Id-Direttiva għar-Riunifikazzjoni tal-Familja tippermetti lill-konjuġi li huma nazzjonali ta' pajjiż terz sabiex jingħaqdu ma' nazzjonali ta' pajjiż terz li joqogħdu legalment fit-territorju ta' Stat Membru. Madankollu, l-Istati Membri mhumiex esplicitament obbligati li jestendu dan id-dritt għal sħubiji registrati (jew mhux registrati) tal-istess sess.

C. Dawk Li Qed Ifittxu Protezzjoni Internazzjonali

Id-Direttiva dwar il-Kwalifiki 2004/83/KE tressaq il-kundizzjonijiet li bihom l-Istati Membri għandhom joffru ažiż jew protezzjoni internazzjonali lil nazzjonali ta' pajjiż terz. Dawk f'riskju ta' prosekuzzjoni fl-Istat fejn twieldu (inkluż minhabba l-orjentazzjoni sesswali) jistgħu jibbenefikaw minn din il-protezzjoni. L-Istati Membri huma ħielsa li jagħzlu jekk jippermettux sieħeb tal-istess sess li jingħaqad ma' sieħeb li jkun offrut protezzjoni. Disa' Stati Membri jippermettu dan, soġġett għal ċerti kundizzjonijiet (il-Belġju, ir-Repubblika Ċeka, id-Danimarka, il-Ġermanja, il-Finlandja, il-Lussemburgu, l-Olanda, Spanja, ir-Renju Unit). Dan mhuwiex permess f'14-il Stat Membru u s-sitwazzjoni mhijiex ċara f'4 oħra.

Dan il-flyer huwa bbażat fuq ir-rapport "L-Omofobija u d-Diskriminazzjoni għal raġunijiet ta' Orjentazzjoni Sesswali u l-Identità Sesswali fl-Istati Membri tal-UE- Parti 1 Analizi Legali" ippubblikat mill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (FRA) f'Ġunju 2008.

Ir-rapport sħiħ huwa disponibbli fuq: <http://fra.europa.eu>.

Il-pubblikazzjonijiet kollha tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali jistgħu jiġu ordnati bla ħlas mis-sit elettroniku tagħha.

Fil-każ ta' kwistjonijiet rigward din it-traduzzjoni jekk jogħġbok ikkonsulta l-verżjoni bl-Ingliż, li hija l-verżjoni oriġinali u uffċjali tad-dokument.